

Pterygium en pinguecula

Pterygium en pinguecula zijn aandoeningen aan het witte deel van het oog. Het kan verschillende klachten geven. Soms is een operatie een goede behandeling.

Pterygium

Het slijmvlies dat het witte deel van het oog bedekt heet conjunctiva. Bij een pterygium is dit in een driehoekige vorm over het hoornvlies gaan groeien. Hierdoor kan het zien belemmerd worden, soms zelfs dubbelbeelden geven. Meestal groeit een pterygium vanuit de neuszijde van de oogbol over het hoornvlies. Hoewel er sprake is van groeiend weefsel, is dit géén kwaadaardige aandoening.

Oorzaken pterygium

- Langdurige blootstelling aan ultraviolette straling (zonlicht, lassen)
- Als er veel in de open lucht is gewerkt.
- Een enkele keer is het een gevolg van ontstekingen van het hoornvlies en/ of het oogwit.
- Chronische irritatie van de ogen door een stoffige en droge omgeving (bijvoorbeeld bij langdurig verblijf in een zonnig en warm klimaat).
- Ontsteking van de ooglidrand.

Verschijnselen

- Meestal heeft men geen last van het pterygium.
- Soms heeft iemand een chronische irritatie en wordt het oog rood aan de kant van het pterygium.
- De doorgroei kan echter ook leiden tot een veranderde brilsterkte.
- Als het zo groot is dat het over de pupilrand heen groeit, zal het zien ook verminderd zijn.
- Af en toe kan een pterygium zorgen voor dubbelzien.

Pinguecula

Pinguecula is de Latijnse naam voor 'vetbolletje'. Het is een opeenhoping van eiwitten, wat zich uit in een witgele zwelling in het oogwit. Meestal zit dit aan de neuszijde van de oogbol. Het komt bij een groot deel van de bevolking voor. Ook dit is een goedaardige aandoening. Er vind echter geen ingroei in het hoornvlies plaats zoals bij een pterygium.

Oorzaken pinguecula

- Leeftijd. Het komt vaker voor naarmate men ouder wordt
- Langdurige blootstelling aan ultraviolette straling (zonlicht, lassen)
- Als er veel in de open lucht is gewerkt.

Verschijnselen pinguecula

- Meestal heeft iemand geen last van een pingueculum.
- Soms veroorzaakt een pingueculum een lichte roodheid en kan het wat irritatie geven.
- Soms kan het problemen geven bij het dragen van contactlenzen. Dan raakt de rand van de contactlens de zwelling.

Behandeling

Afhankelijk van de klachten zijn er verschillende behandelingen:

- Kunststranen, ooggel of ontstekingsremmende oogdruppels. Dit wordt gedaan bij irritatie of ontsteking van het oog
- Operatieve verwijdering. Dit is met name zinvol bij een pterygium. Het wordt overwogen als het pterygium over het hoornvlies groeit en klachten veroorzaakt van verminderd zicht, of bij aanhoudende irritatie ondanks oogdruppels.
- Bij een pinguecula is operatie zelden nodig. Een pinguecula kan wel operatief verwijderd worden als het verheven is.

Ondanks deze behandelingen kan heel soms een pterygium toch weer terugkomen.

De operatie van pterygium

De pterygium-operatie is meestal onder plaatselijke verdoving. In overleg kan het ook onder narcose gedaan worden.

Waar meld ik mij?

Meldt u zich op de afgesproken tijd en plaats:

- Krijgt u plaatselijke verdoving: bij de balie van de Endoscopie- en Behandelafdeling (EBA)
- Krijgt u narcose: bij de afdeling Dagbehandeling

Op de afdeling

- Mannen en vrouwen zitten samen op een kamer.
- Voor uw rust en die van uw medepatiënten is afgesproken daar geen mobiele telefoons te gebruiken. Wij verzoeken u daarom dringend uw telefoon bij binnenkomst in het ziekenhuis uit te zetten en niet mee te nemen naar de operatiekamer

Vorbereiding voor de operatie

- U krijgt een polsbandje met uw naam.
- De verpleegkundige druppelt uw ogen met 2 verschillende soorten oogdruppels:
 - oogdruppels tegen ontsteking en infectie
 - oogdruppels die het oog verdoven
- U gaat zitten in een comfortabele operatiestoel.
- U krijgt een operatiemuts op

De operatie

- Voor de operatie begint, vraagt de oogarts naar uw naam, geboortedatum, welk oog er geopereerd gaat worden en om welke ingreep het gaat. Dit is een veiligheidsprocedure (time-out procedure).

- U krijgt een laken over u heen. Onder het laken is een buis die zuurstof uitblaast. Zo kunt u het niet benauwd krijgen.
- Tijdens de operatie ziet u niets van de operatie. Het oog dat geopereerd wordt ziet alleen een felle lamp. Het andere oog is afgedekt met het laken.
- Het is belangrijk dat u stil op uw rug ligt en in de lamp van de microscoop kijkt.
- U mag tijdens de operatie niet meer praten en hoesten. Als u tijdens de operatie moet hoesten, waarschuw dan de oogarts op tijd. Hij kan dan de operatie even onderbreken.
- De operatie duurt ongeveer een half uur.
- De arts verwijdert het pterygium. Op die plek ontstaat een defect in het slijmvlies.
- Er wordt van hetzelfde oog, van een andere plaats (meestal van achter het bovenooglid), een laagje slijmvlies geprepareerd.
- Dit laagje slijmvlies wordt op het defect vastgezet. Dit gebeurt met hechtingen die vanzelf oplossen, of met lijm. De operateur bepaalt dit.
- Bij de operatie wordt veel spoelvoeistof gebruikt. Ondanks zorgvuldig afdekken van uw oog kan dit toch langs uw oor en over uw wang lopen. Een eventueel gehoorapparaat moet daarom aan de kant van het te opereren oog worden uitgedaan.
- Tijdens de operatie controleren we uw hartslag, ademhaling en zuurstofspanning in het bloed.

Na de operatie

- Na de operatie krijgt u een grote contactlens (zogenoemde bandage-lens) op het oog. Deze dient een week te blijven zitten tot de controle bij de oogarts.
- Ook krijgt u een oogkapje op.
- U gaat op een stoel zitten om uit te rusten van de ingreep.
- U krijgt iets te drinken.
- Als u zich goed voelt, mag u naar huis.
- U mag reizen met bus, tram, metro of vliegtuig. Ook mag u meerijden in de auto.

U kunt na afloop niet zelf een vervoermiddel besturen!

Adviezen voor thuis

- De eerste dagen na de operatie is het oog meestal pijnlijk. Daarna kan het oog geïrriteerd zijn, alsof er zand in het oog zit. Hiervoor kan de oogarts u oogdruppels of oogzalf voorschrijven.
- Het is normaal dat u wat pijn heeft na het uitwerken van de verdoving. Eventueel kunt u paracetamol slikken. Begin met 2 tabletten van 500 mg, gebruik maximaal 6 tabletten per dag.
- De eerste maand mag u niet in het geopereerde oog wrijven of op uw oog drukken.
- Draag ter bescherming de eerste week na de operatie 's nachts het oogkapje (zonder gaasje) Dit voorkomt dat u in uw oog gaat wrijven.
- Het kapje kunt u schoonmaken zo vaak als u wilt.
- Als het nodig is, kunt u uw oog(lid) voorzichtig schoonmaken met een gaasje. Het gaasje kunt u vochtig maken met lauw kraanwater.
- Douchen en haren wassen mag (met gesloten ogen) vanaf de eerste dag na de operatie.
- Gebruik de eerste 4 weken geen oog make-up.
- U mag naar de kapper, de eerste week met het oogkapje op.
- Droeg u voor uw operatie contactlenzen? U mag na de operatie de contactlens van uw geopereerde oog niet dragen.

U mag alleen zelf autorijden als u voldoende ziet. Overleg eventueel met de oogarts of optometrist.

Bewegen

- Activiteiten als lezen, televisie kijken en koken mag u na de operatie gewoon doen.
- U mag wandelen en fietsen.
- U mag de eerste 4 weken na de operatie niet zwemmen.

Controles

De nacontroles vinden plaats op de polikliniek Oogheelkunde:

- 1 dag na de operatie
- 1 week na de operatie
- 1 maand na de operatie

Operatie/ingreep

- Het is altijd mogelijk dat een operatie uitgesteld wordt door onvoorziene omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan een patiënt die spoedeisende hulp nodig heeft. Hij krijgt om medische redenen altijd voorrang. Uiteraard stellen wij dan alles in het werk om u zo snel mogelijk te opereren/te behandelen.
- OLVG is een opleidingsziekenhuis. Dat betekent dat de specialist altijd geassisteerd wordt door een arts-assistent in opleiding tot specialist. Ook kan het zo zijn dat een arts-assistent de operatie/ingreep uitvoert.

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Meer informatie online

[Nederlands Oogheelkundig Gezelschap](http://www.nederlands-oogheelkundig-gezelschap.nl)

Contact

polikliniek Oogheelkunde, locatie Oost, West en Spuistraat

T 020 510 88 87 (ma t/m vrij 8.15 - 16.15 uur)

E oogheekunde@olvg.nl

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 25 juni 2019, foldemr.2702